

ÓHÍD

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017

Tartalom

1. BEVEZETÉS.....	4
2. ZALAI TÁJ	5
Táj	5
Éghajlat	5
Településhálózat.....	6
Település típusok.....	7
3. ÓHÍD BEMUTATÁSA.....	8
4. ÖRÖKSÉGÜNK	13
Hősök szobra	13
Szent Imre Templom.....	14
Keresztek a faluhatárban és a hegy felé	15
Útszéli kereszt 1916-ból	15
Kőszobor	16
Kőkereszt	16
Kőkereszt	16
Kőkereszt	17
Kőkereszt 1922-ből.....	17
Helyi építészeti értékes épület:	19
5. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	21
6. TÖRTÉNETI FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZEK.....	22
7. ELTÉRŐ KARAKTERŰ ÚJ ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSRÉSZEK	25
Kockaházak	27
Az épületek kialakulása.....	27
Faluképre gyakorolt hatások.....	28
8. BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET	30
Millenniumi park	30
Hét mérföldes park	30
9. AJÁNLÁSOK TÖRTÉNETI FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZEK.....	33
Telepítés	33
Épületek magassága	34
Tetőhajlásszög.....	34
Tetőforma	35
Színek és anyaghasználat.....	36

Kerítés.....	37
Ajtók, ablakok.....	39
Homlokzati felületek és anyaghasználat	39
10. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ ÚJ ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSRESZEK	40
Terepalakítás	40
Telepítés	40
Épületek magassága	41
Tetőforma	42
Színek és anyaghasználat.....	43
Ajtók ablakok	44
Homlokzati felületek és anyaghasználat	46
Részletképzések	47
Kerítések	48
Kialakuló udvar és kert.....	49
Utcák és terek.....	52
11. A tájjelleg kialakítására alkalmas növényfajok	54
12. JÓ PÉLDÁK / ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK/	58
13. JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK /	64

1. BEVEZETÉS

„Múltból, jelenből és jövőből van összegyúrva az emberiség. Akik ma élnek, csupán egy nagy folyamatnak részesei. Amit ma építész, alkotsz magadnak, abban apáid és nagyapáid vére-verejtéke is benne van. Minden, ami a múltat idézi, otthonosabbá teszi a jelent is.”

Rónaszegi Miklós

Az építészet attól lesz sokszínű, hogy a változatos utcák, terek, épületek sokasága azzá teszi. A házak lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élhetetlen környezetet alakítanak ki. A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit.

Elkalauzolja az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább, még ha az új építmények modernebbek is, mint a már meglévők. Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés, annak érdekében, hogy a falu egységes maradjon, őrizze a régi hagyományokat, miközben nyit az új, a modern irányába is.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Ezen kapcsolat sikerességéhez pedig elengedhetetlen, hogy az építész tisztában legyen azzal a környezettel, ahová tervez.

A Település Arculati Kézikönyvnek (továbbiakban TAK) természetesen meg kell felelnie a szakmai szempontoknak. Fontos, hogy a jogszabályban felsorolt tartalmi követelmények – mind a település vizsgálata, mind pedig az építészeti javaslatok – szerepeljenek a TAK-okban, mégpedig kellő érthetőséggel és kifejtettséggel, de ugyanilyen lényeges szempont, hogy jól érthető és befogadható legyen az építetők számára.

Az arculati kézikönyv nem szabályrendszer (nem szabályoz, és nem tartalmaz kötelezést), nincs jogi, „csak” kulturális – azaz morális – számon kérhetősége. Fontos a karbantartásuk, felülvizsgálatuk, mint a településrendezési eszközök esetében. Ahhoz, hogy a kézikönyv elérje célját, szemléletformáló küldetését, valószínűleg hosszabb időre, évekre lesz szükség. Ehhez viszont elengedhetetlen, hogy a felhasználás során megszerzett ismeretek alapján csiszolják, formálják a TAK-okat az önkormányzatok.

2. ZALAI TÁJ

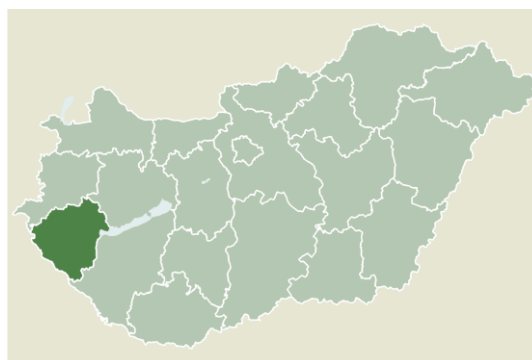
Táj

Zala megye felszíne túlnyomó részt dombos, hullámos. Két jelentős tájegysége: a Keszthelyi-hegység, amely a Dunántúli-középhegység része, és a Zalai-dombság.

Az agyagos lejtők gyakori csuszamlásai miatt az emberek egymástól távol fekvő dombtetőkön települtek le, így alakult ki a "szeges" és "szeres" település (a helységek nevei is őrzik e jellegzetességet). A két világháború között indult be a kőolajbányászat a dombság vidékén.

Legfontosabb folyója a Zala, amely a Balaton legfőbb vízszállítója.

Területének jelentős része erdő, csak kis részt alkot a szántóföld.

Éghajlat

A megye éghajlatára meghatározó jelentőségű, hogy Magyarországnak ez a tengerekhez legközelebb eső vidéke. A kemény téli fagy és az erős nyári felmelegedés viszonylag ritka. Gyakori a borultság, a köd. Az évi napsütés csupán 1800–1900 óra között van. Az enyhe tél ellenére a tavasz későn érkezik. A terület csapadékban gazdag. Ennek következtében a vízellátottság évi mérlege pozitív, az időszakos vízhiány nem éri el a más időszakokban jelentkező vízfölösleg értékét. Nyugaton

hasonlít a csapadék mennyisége az Alpokéra, a maximum júliusban van, így a nyári szárazság nagyon ritka, a növényzet még augusztusban is friss. A Balaton víztömegének éghajlati hatása csak Keszthely környékén, a 2–3 km-es parti sávban érződik, kedvezően befolyásolva a mikroklímát.

Településhálózat

Zala megye településhálózata aprófalvas szerkezetű. Az országban szinte csak itt található ilyen. A megye az ország területének 4,1%-a. A települések sűrűsége 100 km²-enként 6,7, kétszerese az országos átlagnak. A települések átlagos területe viszont csak 14,8 km², nem éri el a felét az országosnak. Ez is mutatja azt, hogy mennyire aprófalvas a településhálózat. A megye népsűrűsége az átlagosnál kisebb, 83 fő/km².

A települések elhelyezkedését, formáik kialakulását eleinte az éghajlati és a domborzati viszonyok határozták meg. A völgyekben a csapadékos éghajlat hatására mocsarak alakultak ki, inkább a dombok kínáltak arra lehetőséget, hogy az emberek letelepedjenek.

Csak úgy, mint az egész országban, a török hódoltság jelentősmértékben befolyásolta a településhálózat további alakulását. Ebben az időben a kisebb falvak teljesen elnéptelenedtek.

A 18. század folyamán az elnéptelenedett területeken svábok, horvátok és szökött jobbágyok telepedtek le, és a nemesi falvak is fejlődésnek indultak. A 19. században a vasútépítés hatására elsősorban Nagykanizsa és környéke indult lendületes fejlődésnek. A vasútépítésből azonban kimaradt a megye központi része és Göcsej.

A 19. század második felében a helyi közigazgatás is jelentősen befolyásolta az egyes települések fejlődését.

A településhálózat alakulásában jelentős szerepe volt az 1930-as, majd az 1960-as években történt községgyesítéseknek, illetve 1946-ban a Balatonfüredi, majd 1950-ben a Keszthelyi, a Sümegi, és a Tapolcai járások Veszprém megyéhez csatolásának.

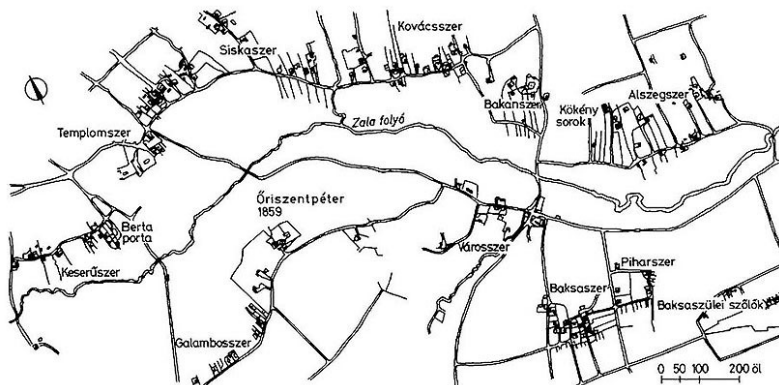
Az 1960-as évekig a határ közelsége miatt a megye kimaradt az ipari fejlesztések főáramlatából, és a fejlesztések később is, mint például az 1971-es OTK (Országos Településhálózat-fejlesztési Konceptió) csak a két nagyvárost, Nagykanizsát és Zalaegerszeget, erősítették, és tovább növelték a szakadékot a nagyvárosok és a kisebb települések között.

A falvak népességének elvándorlása csak 1980 után kezdett csökkenni. Az elvándorlások, illetve születési-halálozási arány egyenlőtlenségének következtében az amúgy is apró falvak lakossága csökkent. 1986-ban 19 település lakossága már nem érte el a 100 főt sem.

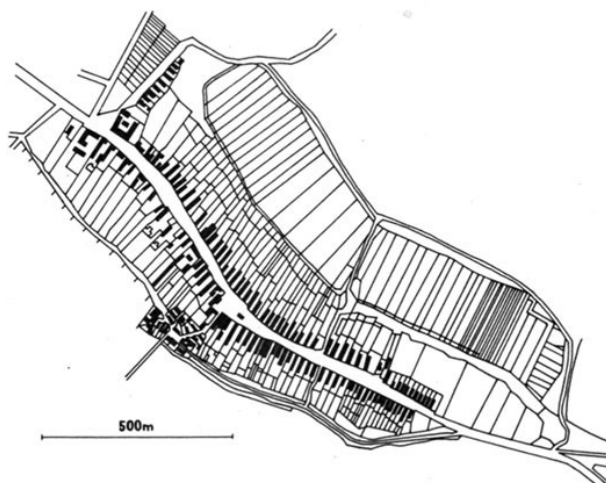

Település típusok

Szer és szeg: szabálytalan és kevés épületet tartalmazó településtípus. A megtelepedés korai formái, szer falurészek nevéként is előfordul, Őrségben léteznek több száz éves ilyen települések, szegekre falunévek utalnak, erdei irtások, szegések helyén.

Útifalu: leggyakoribb forma, szalagtelkes egyik fő típusa. Szalagtelkes falvakban egymás mellett hosszoldallal lakótelek és kert, elhatárolva külsőségektől. Több, párhuzamos utca között teleklábas szerkezet alakult ki. Útifalu lehet egyutcás, elágazó utcás, többutcás, zsákutcás, zsákfalu hurkolódó úttal. Párhuzamos utcák közötti kapcsolatra szolgálnak a közök, melyek nem szolgálnak telekfeltárássra.

3. ÓHÍD BEMUTATÁSA

általános településkép, településkarakter településtörténet

Zala és Veszprém megye határán, egy kis völgykatlanban fekvő település, melyet a Fenyősi-patak szel át. Óhíd, Zala megye északkeleti részén, Zalaszentgrót és Sümeg között elhelyezkedő kicsiny falu. Lényegében a sümegi várhegy lábán terül el, mely csodás látványt nyújt a községben található lakóházak udvarából. A falu határában fekvő hegyek: Alsó-Ernye, Nagy Barátok, Kis Badacsony. A határ dűlői: Csíkos, Homok, Hátulalja, Nyires, Pusztá, Kútvölgy, Kiskútdűlő. A Kovácsihegy északi nyúlványai egészen ellaposodó alacsonyabb dombvonulatban kísérik a Fenyősi-patak széles, mocsaras völgyét, amelybe kelet és nyugat felől kisebb vízerek futnak a magasabb dombok lejtőjéről. A patak átszeli a települést. A község az Erenye felől futó Malom-árok torkolatánál, az ártérből 3-4 m-re kimagasló alacsonyabb dombháton fekszik.

A település neve a régi jelentésű ó szavunk és a falunevekben gyakori híd szavunk összetétele. Területén már a bronzkorban megtelepedett az ember. Első okleveles említése Óhídszáda néven Enyere és Tütösenyere birtok között 1406-ban fordul elő. Óhíd területe mindig nemesi birtok volt. 1550-ben a törökök felégetik a környéket, köztük Óhídat is. Óhíd területéhez tartozik a hajdani enyerei falu

területe, mint nemesi birtok. Az Enyerei család itt egy kápolnát is alapított a Szent Szűz tiszteletére, és pálosokat telepített le. Enyerének volt plébániatemploma is. A török, magyar és német hadak rablásai miatt a szerzetesek hamar elhagyták a kolostort. Az épületek hamar pusztulásnak indultak és a XVII. századra Enyere teljesen elnéptelenedett és pusztaként Óhíd része lett. Óhíd többször is behódolt a törököknek, de mindig csak pár évig fizethetett adót.

A falu lakosainak jelentős része nemesi származású, de van néhány agilis (nemesi származású feleséggel) gazda. Az óhídi nemesek nem voltak gazdagok. A nemeseknek csak nemeslevelük volt. Telkükön maguk gazdálkodtak, néha szegényebb körülmények között éltek, mint a módosabb jobbágyok. 1768-ban árendás zsellérek éltek a faluban, akik vagy saját házaikban, vagy mint 'lakók' a nemesi udvarházakban éltek. Az árendások a nekik juttatott föld bére fejében robottal szolgáltak és pénzzel fizettek.

1773-ban a település népessége magyar és katolikus. Egyháza 1733-tól szerepel a forrásokban. Ebben az évben épült a falu temploma. A falu tanítót fogadott, akinek feladata a gyermekek tanítása és a jegyzői feladatok ellátása volt. A környező településeken élők számára ekkor már nagyon vonzó volt, és egyre többen költöztek ide.

A 19-20. században a földművelés mellett az állattenyésztés vált általános jövedelemforrássá, de több iparos is műhelyt nyitott a faluban. Legtöbbször rozstot, búzát, burgonyát, kukoricát termeltek, illetve kezdetben szarvasmarhát és juhot, később pedig sertést tenyésztettek.

A gazdasági növekedés hatására a falu lakossága fokozatosan növekedett. 1922-ben már 1000 főnél népesebb településsé vált, így nagyközségi rangot kapott. 1922-ben épült új templom a régi templom helyén. 1930-ban a házak 45%-a zsupfedeles volt, a falak pedig szalmából kevert sárral készültek.

1945 után megváltozik a falu képe. 1952-ben autóbuszjáratot kap, ekkortól van összeköttetése Sümeggel. A városok felé történő ingázás az 1960-as években indult meg, de később a településről való elvándorlás is jelentőssé vált. A TSZ. 1959-ben alakul meg. Az 1960-as években a TSZ mellékházaként faüzem létesült, 1963-ban új iskola, majd 1964-ben pedig gyógyszerár. 1979-ben orvosi rendelő is épült. Az 1980-as évekre kiépült a vezetékes ivóvíz-, majd a telefonhálózat. Az 1990-es években romlik az életszínvonal, és egyre növekszik a munkanélküliség. Ekkora már több vállalkozás is működik. A fafeldolgozó olasz tulajdonba kerül és KFT formában működik tovább, mely a falu nagy részének biztosít munkát. Orvosi ellátás működik a faluban, és a fogászati ellátás is biztosított. Az orvosi rendelő 2010-ben került felújításra. A gyógyszerár viszont néhány évvel ezelőtt bezárt. Óhíd tagja a Zala-Kar térségi társulatnak is. 2017-ben Óhíd lakossága 562 fő.

A környező települések között központi szerepet töltött és tölt be napjainkban is a település. A falu szőlőbirtokai a Huszonya-hegyen találhatók. A dombok gerincéről kitűnő kilátás nyílik Sümeg felé, a Somlóra és a Ság hegyre egyaránt. Az óhídi szállásadók természetjáró programokkal a Huszonya - hegyen kitűnő pinceszerekkel, tájjellegű specialitásokkal várják a turistákat.

1. ábra Óhíd a Második Katonai felmérési térképen 1806-1869

2. ábra Óhíd a Harmadik Katonai felmérési térképen 1869-1887

3. ábra Óhíd a Magyarország katonai felmérése (1941) térképen

4. ábra Műholdas térkép (2017)

4. ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Óhíd rendelkezik egyedi látnivalókkal is:

- Hősök szobra
- Millenáris park
- Szent Imre Templom
- Keresztek a faluhatárban és a hegy felé
- Régi TSZ udvar a siló toronnyal, amely egyedi a környékben, és régebben szebb napokat is megélt a terület

Hősök szobra

A Hősök szobra az I. és II. világháborúban elhunyt hősi halottak emlékhelye. Minden évben, a hősökre emlékezve, leróják a falu lakói tiszteletüket és elhelyezik koszorújukat.

Szent Imre Templom

Óhíd egyháza 1733-tól szerepel a forrásokban. Ez évben épült a temploma, amelyet Szent Imre tiszteletére szenteltek. A község jelenlegi temploma 1922-ben épült, a régi templom helyén. Az új harangját 1992-ben szentelték fel. A Római Katolikus Templom a falu központjában áll. A nagyméretű egyhajós épület magas tornyát hegyes sisak fedi.

Keresztek a faluhatárban és a hegy felé

Útszéli kereszt 1916-ból

A Sümeg felé vezető út bal oldalán található. Feltételezzük, hogy anyaga Keszthely környéki homokkő. Alacsony fémkerítéssel kerített. Biró Ferencné (szül. Csik Rozália) emeltette 1916-ban.

Kőszobor

A római katolikus templom előtt található. Anyaga feltételezhetően Keszthely környéki homokkő. Özv. Biró Vinczéné emeltette férje, Boldizsár és Ágnes gyermekeinek emlékére. Kökereszt

Kőkereszt

A Kossuth utca közepén található a kereszt. Valószínűleg ez is Keszthely környéki homokkőből készült.

Kőkereszt

A Kossuth utca végén található a kereszt. Valószínűleg ez is Keszthely környéki homokkőből készült.

Kőkereszt

Az óhídi hegy felé vezető úton jobb oldalt található. Anyaga homokkő. Móri Ferenc neje, Gyarmati Terézia emlékére állíttatta leányuk 1978-ban.

Kőkereszt 1922-ből

Az óhídi hegy felé vezető úton jobb oldalt található. Anyaga homokkő. Isten dicséretére és Jézus szent szíve tiszteletére, valamint a háborúból való hazatérése emlékére emeltette Kálmán Lajos és neje Kálmán Ágnes.

Óhíd országos védettségű műemlék épülettel, területtel nem rendelkezik, ugyanakkor több helyi védelem alatt álló épület is található a településen. Ezek az épületek jellemzően a Kossuth utcán helyezkednek el, mivel ez volt a falu első utcája, ahol az emberek elkezdtek felhúzni házaikat. Ezt jól mutatják a katonai felmérési térképek is. A település csakúgy, mint más települések is, a folyóra szerveződött.

A Kossuth utcán helyezkedik el az ősi településmag, itt találhatók a legrégebbi épületek. Formális megjelenésben a klasszikus lakóterület jellemzően oldalhatáron álló, előkerttel rendelkező családi házakból áll. Hosszú parcellázott telkeken álló épületek, amelyek a legjobban mutatják a falu karakterét. Az épületek a telkek mélysége felé, hosszanti irányba nyúlnak el. Az 1950-es években itt is megjelennek a mára már a szocialista korszak klasszikusnak számító „kockaházai”. Ebben az utcában a mai napig is elszórtan találkozunk vele. Feltehetően egy - egy bontásra ítélt épület helyén jelent meg a Szocialista idők "Kádár-kockája".

Helyi építészeti érték épület:

Helyi védett épület HRSz:24-es szám alatt már elbontásra került, így ott megszűnik.

Helyi védett a templom: Hrsz:362

Helyi védett épület Kossuth utca 21.

Helyi védelem megszűnik mivel látható hogy már nem őrzi azokat a stílusjegyeket amelyek érdekessé tennék a helyi védelemre.

Helyi védett épület Kossuth utca 32.

Helyi védelem megszűnik mivel látható hogy már nem őrzi azokat a stílusjegyeket amelyek érdemessé tennék a helyi védelemre.

Helyi védett épület Kossuth utca 105. Hrsz:192

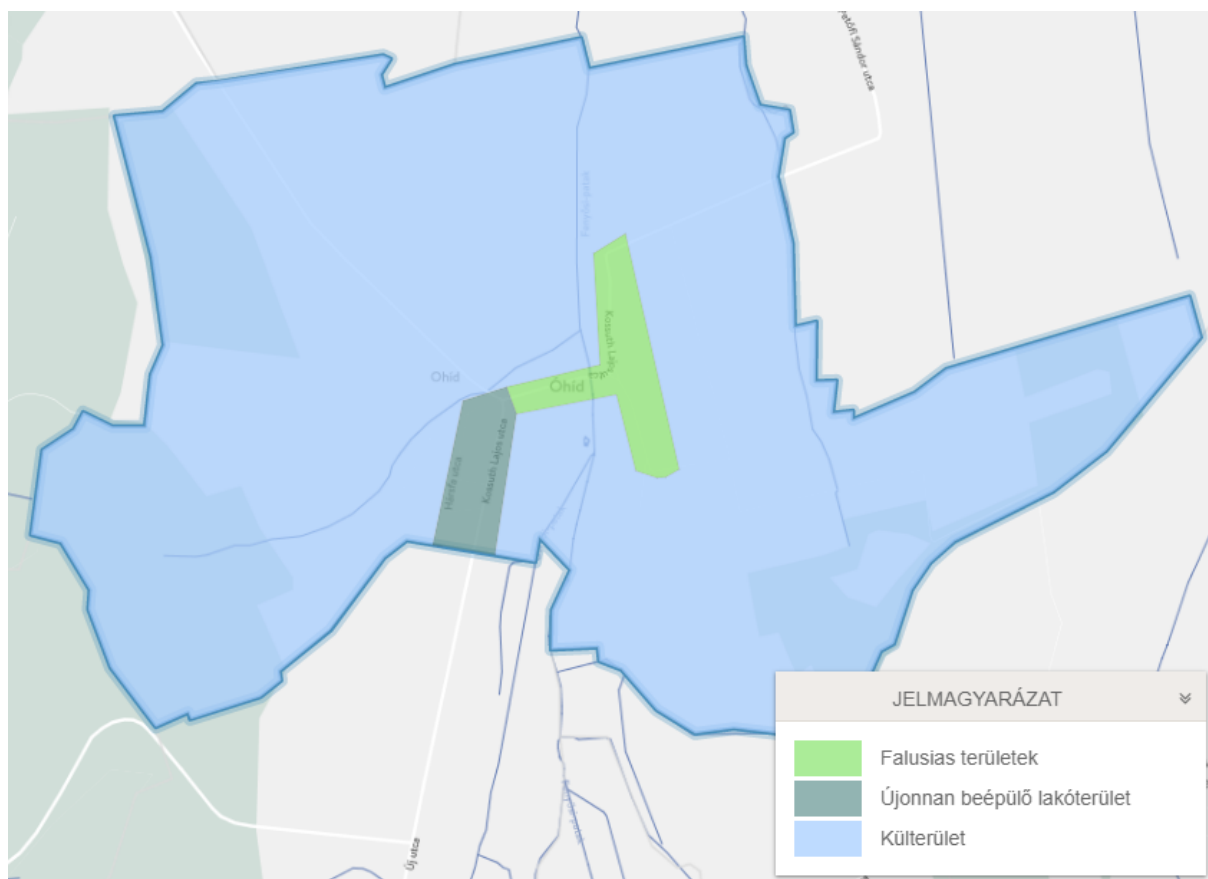
Helyi védelem megtartásra kerül

5. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

eltérő karakterű területek lehatárolása, településkép , arculati jellemzők, és településkarakter bemutatása

6. TÖRTÉNETI FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZEK

A történeti településrészen oldalhatáron álló beépítést kell alkalmazni. Javasolt az utcára merőleges tetőgerinc és a 25-35 fok közötti tetőhajlásszög. Ez azért is előnyös, mert a kialakult geometriájú tetőtér jól hasznosítható. Az esetlegesen telepített napelemeket így lehet a leghatékonyabban működtetni a déli tetőfelületen, illetve a saját és a szomszédunk kertjét sem árnyékoljuk le.

Az utcai homlokzat oromfalas megjelenítésével megőrizhetjük a településkép egységességét. Ott érdemes utcával párhuzamos gerincű utcai szárnyat építeni, ahol ilyen épületek találhatóak a környéken. Keresztbe beforduló belső épületszárny csak kellően széles telken és megfontoltan alkalmazandó, hogy ne vágja szét első és hátsó kertre a kertet. Ha a főépülettel együtt kerülnek megtervezésre a kertes házak nélkülözhetetlen kellékei: a tárolók és a kiegészítő épületrészek, könnyebb a telkünket rendben tartani. Kerülendő a teljesen tömör, átláthatatlan utcai kerítés. Az oldalsó és a hátsó kerítéseknél is meggondolandó a nyitottabb, átláthatóbb kerítés. Szellősebbé, naposabbá teszi a kertet, szép kilátást nyújtva a zalai dombos tájra. A történeti településrészt "területi építészeti örökség védelmére javasolt terület"-ként szükséges kezelni.

7. ELTÉRŐ KARAKTERŰ ÚJ ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSRÉSZEK

A területen régi, esetleg összevont, vagy újonnan kialakított telkeken jellemzően szabadon álló beépítést kell alkalmaznunk. Az utcára merőleges fő-tetőgerinc itt is jó megoldás. A tető hajlásszögének 25-35 fok közöttit érdemes választani. Így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, gazdaságosan kihasználható geometriájú tetőtér alakul ki, valamint a déli tetőfelületre épített napelemek a lehető leghatékonyabban tudnak működni. A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház oromzattal fordul az utca felé, és nem kontyolt tetővel. Keresztbe beforduló épületszárnyat csak kellően széles telek esetén érdemes alkalmazni, ott is meggondolással: ne vágja ketté a kertet első és hátsó kertre. A kertes házak elengedhetetlen kelléke a megfelelő méretű tároló. A telkünк rendben tartása könnyebb, ha a tárolók, kiegészítő épületrészek a főépülettel összhangban, azzal együtt tervezve alakulnak ki. Ugyanez igaz a kerítésekre. Az utcai kerítésnél érdemes a környezet szép példáit megfigyelnı, azok nyomán mai módszerekkel, friss hangulatú, de illeszkedő kerítést tervezni, építeni. A teljesen tömör, átláthatatlan utcai kerítés kerülendő. Az oldalsó és hátsó kerítések rejtettebbek, mégis érdemes átgondolni anyagukat, zártságukat.

A nyitottabb, átlátszóbb kerítés nem csak a jószomszédi kapcsolatokat segíti, de naposabb, levegősebb lesz a kertünk és szabadon élvezhetjük a zalai dombos táj egybefüggő látványát. A szabadon álló beépítés előnye, hogy a házunkat minden oldalról a saját kertünk veszi körül, így minden irányba szabad ablakot nyitni. Élünk vele, nyissunk megfelelő méretű ablakokat a kertünkre! Ne habozzunk teraszokat építeni, azokra széles teraszajtókat nyitni! Ha belső tereinket kitarjuk a kert felé, akkor úgy érezhetjük, hogy a kert is a lakás része! A hagyományos tornác élményét ennél a beépítésnél fedett terasz formájában idézhetjük meg. Ez az átmeneti, „félíg kint-félíg bent” tér kiválóan használható az év szinte minden szakában. Lehetőségeinkhez mérten alkalmazzunk nagy ablakfelületeket. A világos, jól szellőztethető lakás egészséges, jó hangulatú, friss. A fedett terasz itt is segítségünkre van: nyáron árnyékolja a tűző napot, télen viszont beengedi a laposabban érkező napsugarakat. Tetőtérbeépítés alkalmazása esetén fokozottan ügyeljünk a tetőfelületeink megfelelő hőszigetelésére, ablakaink fokozott árnyékolására. A leghatékonyabb napvédelmet lombos fáinktól várhatjuk, okos telepítéssel nem csak hangulatos lesz a kertünk, de megvédjük falainkat, ablakainkat, tetőfelületünket a nyári túlmelegedéstől. Az átalakuló, új településrészeket általános besorolású területként szükséges kezelni.

Az épületek kialakulása

A városokban és falvakban egyaránt elszaporodó kockaházak, alapjában véve alakították át a településképet. Építészetiileg egy teljesen új háztípust képviseltek. Az épülettel együtt az udvar is átalakult. A házak előtt létrejött egy, a falusi lakosság szokásaitól eltérő, tér, a virágos kert. Funkciója: a zaj és a por elleni védelem volt, mely az utca megnövekedett forgalma miatt vált szükségessé. Ezzel együtt pedig nagyon sok helyen eltűnt az udvarról a pajta, az ól, a tyúkudvar, a szénakazal.

Ezen családi ház típus elterjedésének valószínűsíthetően egyik oka az lehetett, hogy a kereskedelemnek ennek a típusnak megfelelő termékeket lehetett legkönnyebben, legolcsóbban beszerezni. Aki támogatással építette a családi házát, annak elő is írták, hogy a TŰZÉP-en kell az építőanyagot beszereznie. Ebben az időben nagyon sok olyan tervrajzot adtak be az építés hatóságra, amelyet az építőmester felskiccelt egy kockás lapra. Ezt az építető benyújtotta jóváhagyásra, melyre hamarosan meg is kapta az építési engedélyt. Műszaki ellenőrzés, valamint hatósági ellenőrzés hiányában az építető - kisebb mértékben - menetközben is módosíthatott az épületen. Talán emiatt találunk minden kockaházon kisebb-nagyobb változtatásokat, alaprajzban nyílászárók elhelyezésében egyaránt.

Nagy félreértés, hogy ezekre az épületekre típusterv létezett, ugyanis a típustervek már csak akkor kezdtek el készülni, amikor a sátozott kockaházak gombamód nőttek ki a földből. A típusterv egyfajta válasz volt a sátozott kockaházakra.

Az építési szabályok ma is, és akkor is, amikor a "kockaházak" épültek, szigorú előírásokkal szabályozták, hogy mekkora elő-, oldal- és hátsókert szükséges az építési területen. Az újonnan parcellázott telkek szélességi méreteit figyelembe véve, a 9x9 és 10x10 méteres épület vált elfogadhatóvá, és legkönnyebben engedélyeztethetővé. A sátozott pedig innen már csak egy lépés, mivel ez volt a leggazdaságosabb, legkevesebb faanyagot felhasználó tetőforma.

A sátozott "kockaházhoz" már nem tartozott a parasztháznál jól megszokott pitvar. A helyiségek egy központi térből, az előszobából nyíltak. A fürdőszoba új helyiségként jelent meg az épületben. Ilyen eddig nem volt. A háromosztású dupla ablak az egyik legfeltűnőbb jele annak, hogy megjelenik a városiasságra való törekvés. A hagyományos tisztaságot és szépséget sugárzó, szokásos fehér felületek helyett sárga, zöld, kék színű vakolatok jelentek meg az épületeken.

A legelső kockaházak a városszéli munkástelepeken jelentek meg. Az iparban dolgozó ember megpróbálta magának megteremteni a kispolgári villát.

Faluképre gyakorolt hatások

Ezek az épületek mind a város, mind pedig a falu szélén megjelentek. Kétféle típus volt elterjedt: az ólas és az ól nélküli. Megszűnik az udvaron a megszokott gazdasági rész, a szűk ház, és a telek átalakul. A jól megszokott paraszti porta egy szempillantás alatt eltűnik.

A falu szerkezete is átalakul ebben az időben. A falvakban sok új intézmény jelenik meg, amely már nem fér el a faluközpontban, így ezek a falvak kétközpontúvá válnak. A régi központban megmarad az iskola, a templom, a kocsmá, és az új faluközpontban megépül a buszmegálló, az orvosi rendelő és a bolt. Ebben az időben épült ki a buszközlekedés is a falvakban, amely elérhetővé tette a falusi lakosok számára a várost. A rendezési tervekben megjelennek az új utcák, utak, és általában itt jelölték ki az új házhelyeket is, amelyek mentén legtöbb esetben felépülnek a sátoztetős kockaházak. Ezekhez a házhelyekhez már nem tartozott hosszú hátsó udvar, így már a telekalakítás során elvágták az udvar végében folytatható gazdasági tevékenységet.

A Kádár-korszak egyik nagy elhatározása az volt, hogy a falu és a város közti fejlettségbeli különbséget kiegyenlítsék. 1971-es Országos Településhálózat Fejlesztési Konceptió lényege, hogy a

falvakat, és a kisebb városokat szerették volna felzárkóztatni egységes szintre hozni, és egy egységes településhálózatot kialakítani. A koncepció során a nagyvárosok kapták a támogatások jelentős hányadát, így a falvaknak már nem jutott pénz. Ezzel a koncepcióval még jobban elmélyítették a szakadékot a nagyvárosok és falvak közt.

8. BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

Millenniumi park

A park építése kétezres években történt a falusiak legnagyobb örömére. A gyermekek a parkban található hintákat, csúszdát nagy örömmel használták és használják a mai napig is. A Túrje felől vezető út bal oldalán helyezkedik el a park, mely szép és kellemes látványt nyújt a településre érkezők számára. Ez azért is lényeges elem, mert itt halad át a falun a legnagyobb forgalom.

Hét mérföldes park

2010-ben valósult meg a sportpálya melletti, korábban használaton kívüli, elhanyagolt hasznosítatlan területen. A Hétmérföldes park nem kizárólag pihenőhelyként működik, hanem sport- és tornapályaként is. Szükség volt a faluban egy olyan helyre, ahol meg lehet pihenni, és egyben lehetőség nyílik nyugodt környezetben beszélgetésre, főzőcskére, s sportolásra egyaránt. A park nagyon jó

helyszíne a falunapi rendezvényeknek is, mikor is a parkban fellelhető tűzrakhelyek padok kihasználtsága jelentősen megnő, így szolgálva ki a parkba látogató vendégeket.

Óhíd közigazgatási területének jelentős részét szántók teszik ki. A település külterületén egybefüggő, nagyparcellás szántóterületek húzódnak, amelyeket mezőgazdasági utak tagolnak. Az utak mentén helyenként előfordulnak fasorok, esetenként mezővédő erdősávok. A hegy felé haladva találkozunk a helyi szőlő és borvidékkel. Itt a kisebb méretű, vékony telkek futnak, amelyeknek hasznosítása meglehetősen vegyes. Egy részükön szőlő- és gyümölcsültetvények fekszenek prérházakkal és pincékkel. Mindezek mellett a nagyobb telkeken egy - egy szántó és erdőfolt fekszik. Az erdőterületek elszórtan, csupán egy - egy kisebb foltban találhatók. Mára egyre több pincét és parcellát hagynak paragon az emberek, és hagyják az épületek állagát leromlani. Nagy gondot okoz a helyi gazdáknak, hogy a gondozott szőlőket már nem veszik körül szomszédok kerítései, hanem csak nagy gazzal benőtt területek, és beszántott földek. Így a termések nagy hányada a vadállomány martalékává válik.

9. AJÁNLÁSOK TÖRTÉNETI FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZEK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Telepítés

A történeti településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló. Jellemző, hogy a nyeregtető gerince az utcára merőlegesen áll, az épület pedig hátrafelé hosszan elhúzódik. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt ebben a régi környezetben, mert kilógna belőle. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, és szinte minden épület mögött hátrafelé hosszan elhúzódó melléképületek találhatóak.

Épületek magassága

Óhíd történeti településrészén a családi házak magassága közel azonos, pár a közelmúltban megépült épületet kivételével. A meglévő épületek közé épülő új háznak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetük. A túl magas házak nem illeszkednek Óhíd történeti településrészének utcaképébe.

Tetőhajlásszög

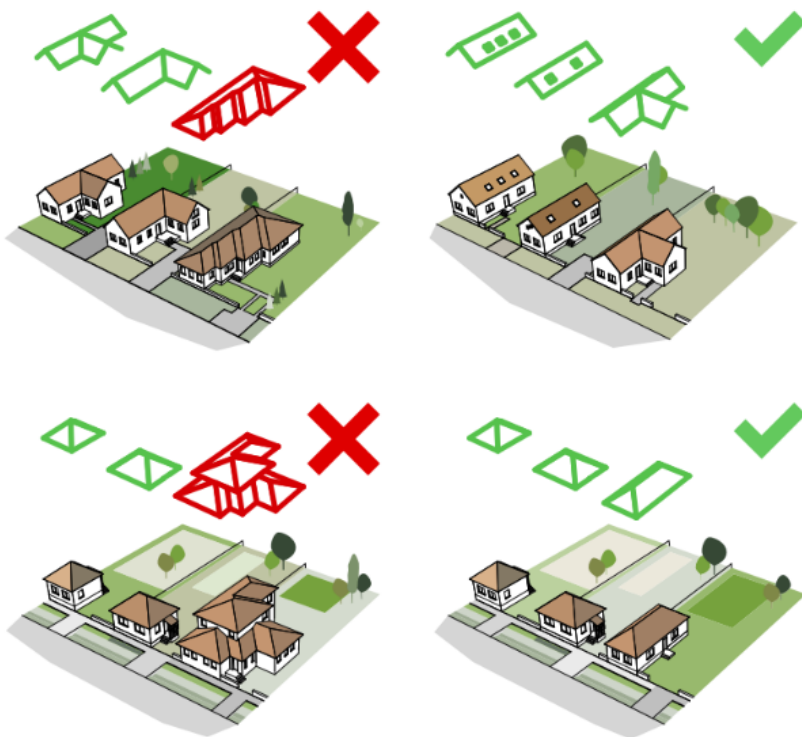
Óhíd történeti településrészén a családi házak és a melléképületek tetőhajlásszöge szinte teljesen azonos, nagyságrendileg 38°. Ha a meglévő utcaképbe egy új házat tervezünk, hasonló vagy ugyan olyan tetőhajlásszöggel tervezzük. Így megőrizhető az az utcakép, ami az évszázadok folyamán kialakult. Az épület jellege lehet modern de megjelenésében tömegformálásban illeszkedjen az utcaképbe, hiszen egy túl meredek vagy egy túl lapos hajlásszögű tető ki fog lógni belőle.

Tetőforma

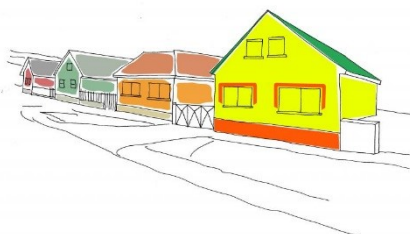
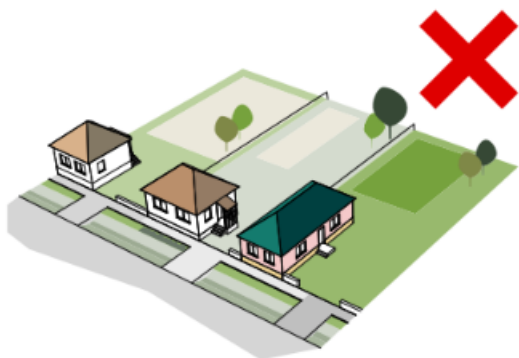
A településrészben lévő családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszéd ingatlanokon levő formákhoz kell illeszkedni.

Színek és anyaghasználat

Óhíd történeti településrészén kialakult színvilág változatos ugyan, de nem hivalkodó, így ebbe a környezetbe új épület beillesztése esetén a meglévő épületek színeihez ajánlott illeszkedni, mind a falszerkezetek mind a tető színvilágában.

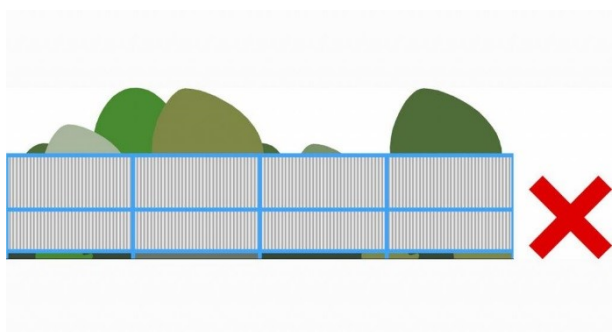
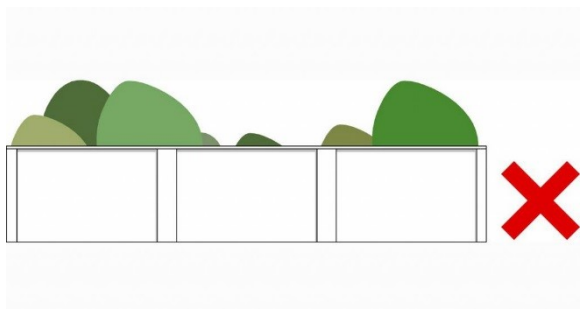
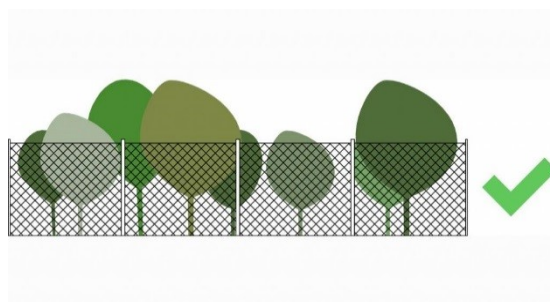
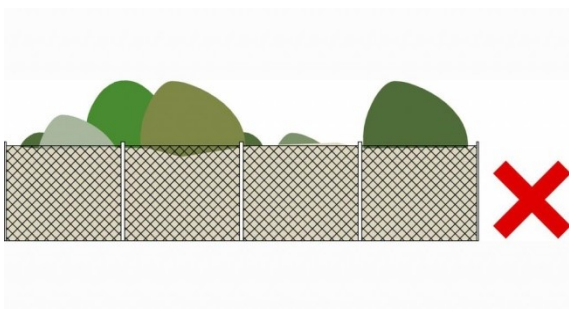
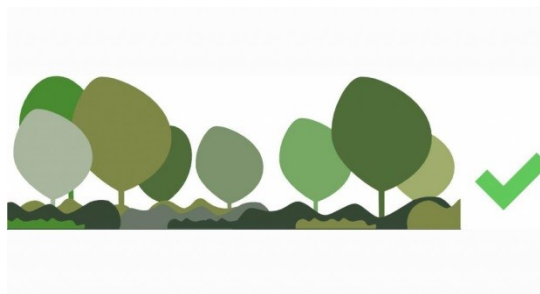

Kerítés

Óhíd

Település arculati kézikönyv

Óhíd történeti részein az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások nem elfogadhatóak.

A régi házak részleteiben nagyon sok érdekességet figyelhetünk meg. Őseink fából és fémből készített munkái részlet gazdagok, látszik rajtuk a mívesség. A telken és az épületen elhelyezett kerítések, lámpák, árnyékolók, postaládák, korlátok mind hozzájárulnak a falu egységes utcaképehez, ezért ezekre is nagy figyelmet kell fordítanunk. A színek alkalmazása, a változatosság elvarázsol, ezek összképeinek kialakítása gondos tervezői munkát igényel.

Ezek a kiegészítők sűrűn cserélhetők, ha a tulajdonos igénye változik, mivel az emberek többsége szereti a modern kor adta lehetőségeket kihasználni. A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsi kapu kialakításakor ügyeljünk arra, hogy azok illeszkedjenek a kerítéshez és az épülethez. A kapu kapjon kiemelt szerepet, de ne uralja az utcaképet. Kialakításakor használjunk a településen fellelhető díszítőmintákból!

Ajtók, ablakok

Az épületek megjelenésében a nyílászárók osztásának és arányának rendkívül fontos szerepe van. A nyílászárókon keresztül az épület nyit a külvilág felé, így a természet és a kert az épület részévé válik. A településen fellelhető nyílás elosztások megőrzése és kortárs módon való absztrahálása az építész feladata. A történeti településrészen megfigyelhetjük a hagyományos nyíláskialakítást: kétszárnyú, jellegzetesen két vagy háromosztatú ablakok, utcai homlokzaton többnyire szimmetrikus kialakítással. A történeti településrészen hosszanti kialakítású, keskenyebbnek tűnő ablakokat figyelhetünk meg. Amikor tervezésére kerül a sor érdemes a már meglévő struktúrájú és formájú nyílászárókat alkalmazni és ötletet meríteni belőlük.

Homlokzati felületek és anyaghasználat

Az épületek vakolatának színezése, megmunkálása, az épületek burkolása mindig is kedvelt volt a településen. Bátran használjuk, ám nagyon fontos a végső összkép! A jól megválasztott burkolat, díszítés mint a képen látható természetes kőburkolat nemcsak esztétikus, de az épület védelmét is szolgálja. A túldíszítettség, túlszínezettség zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképre.

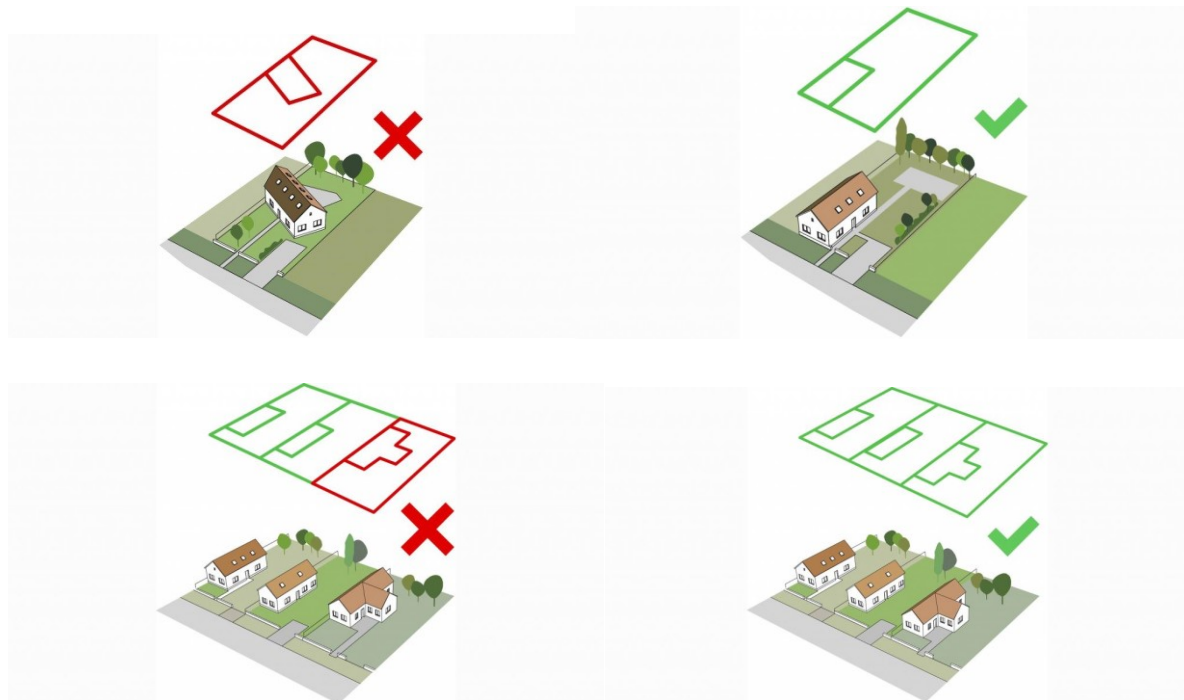
10. AJÁNLÁSOK ELTÉRŐ KARAKTERŰ ÚJ ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Terepalakítás

Mivel Óhíd területe síknak tekinthető itt nincs szükség komoly terepalakításra az építkezések során.

Telepítés

Az átalakuló és új településrészen a családi házak telepítése jellemzően oldalhatáron álló vagy szabadon álló beépítéssel épületek. Az épület telepítése akkor jó, ha illeszkedik az utcákban kialakult előkerthez, illetve az előkerti telekvonal párhuzamos az épület előkerti vonalával így kialakul egy egységes és szép utcakép. Ajánlott oldalhatáros módon telepíteni az épületeket így a hasznos udvar déli tájolású lesz illetve ez épület mögött kialakul egy intim és bensőséges kert ahova el lehet vonulni pihenni olvasni.

Épületek magassága

Óhíd átalakuló új településrészén a családi házak magassága közel azonos

Meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetükben jellemző.

A túl magas házak nem illeszkednek az utcaképbe és ki lógnak abból ezzel rombolva ez egységet.

Tetőforma

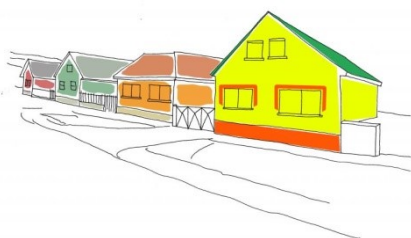
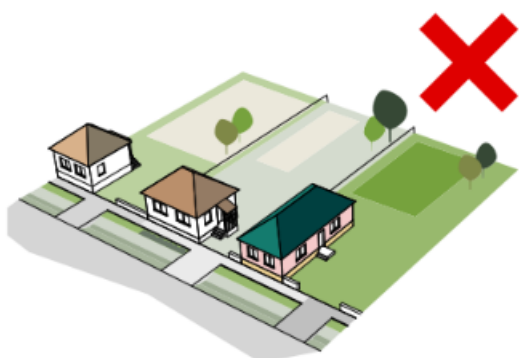
A településrészben lévő családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszéd ingatlanokon levő formákhoz kell illeszkedni.

Színek és anyaghasználat

Óhíd megújuló településrészén kialakult színvilág változatos, ugyan de nem hivalkodó, így ebbe a környezetbe új épület beillesztése esetén a meglévő épületek színeihez ajánlott illeszkedni mind a falszerkezetek, mind a tető színvilágában.

Ajtók ablakok

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílás-zárók nagyban befolyásolják. A településen a természetes anyagok használata a jellemző. Zsalugáterek alkalmazása vagy annak kortárs szellemű újraértelmezése sok helyen alkalmazandó, a faanyagú, hagyományos osztású nyílászárók előtérbe helyezése mellett. Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A nyílászárókon keresztül az épület nyit a külvilág felé, így a természet és a kert az épület részévé válik. A településen fellelhető nyílás elosztások megőrzése és kortárs módon való absztrahálása az építész feladta.

A népi építészet házain, régi középületeken fából készült, osztott ablakokat, ajtókat használtak. Leginkább elterjedt a barna, zöld, színek alkalmazása volt. Jellemző az ablakok faragott díszítése a vízszintes osztásban, illetve a módosabb épületek ajtóí fölötti faragott díszítés, és az osztott felülvilágító. A jellegzetes formájú oromzati padlásablak használata a mai épületeknek esztétikus megjelenést biztosít. Jellemzően az épületek ablakai inkább álló arányúak legyenek a tervezés során.

Utcai homlokzaton érdemes spalettát vagy zsalugátert kialakítani, illetve redőnyszekrény csak beépített, rejtett kivitelben létesíthető, a nyílászáróval megegyező színben. A nyílászárók javasolt színe világos és közép barna, olíva zöld, vagy ezek szürkével töltött árnyalata. Védett épületek esetén ettől el lehet térni.

Homlokzati felületek és anyaghasználat

Az épület arca az utcai homlokzat. Ezért nagyon fontos, hogy milyen arcot jelenít meg. Kialakításakor törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, a kellemes arányú ablakok megfelelő kiosztására. Kerülendő az utca felé a garázskapuval fordulni, javasolt inkább a garázsokba oldalról, a telken belül behajtani.

Ha ezt a telek szélessége nem engedi meg, akkor a tömegalakítást érdemes úgy kivitelezni, hogy ne a garázskapu kapja a fő hangsúlyt a homlokzaton. Ezen túl a természetes, (pl. fa) anyaghasználattal, minimális boltív alkalmazásával enyhíthetünk az erőteljes ipari megjelenésen.

Anyaghasználat szempontjából a természetes anyagok - a kő, tégl, vakolt felületek, faburkolat - részesítendőek előnyben. A magastető héjálása - beleértve az ereszcseresítőt is - az égetett agyag sötétebb, vagy világosabb árnyalata színében agyagcserép, vagy ahhoz hasonló színű betoncserép lehet. Alacsonyabb hajlásszögű tető tömegét nem fényes - szürke, téglaszínű - bádoglemezzel, vagy passzív zöldtetővel fedetten kell kialakítani úgy, hogy a peremszerkezetek vízszintesek legyenek.

Részletképzések

Az egyszerű, de igényes, jól kitalált, szépen megépített részletek gazdagítják épületeinket, büszkévé tesznek minket. Egy-egy burkolat, eresztetőcsatlakozás, párkány részlet ilyen minőségben elkészítve díszítőelemként is működik, további, öncélú díszítés már nem kívánczik az épületre.

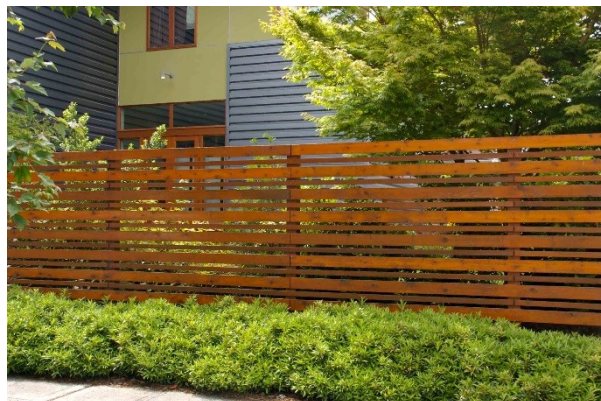
A súlyos, igazán anyagszerű hatást keltő kőburkolatot nagyszerűen ki lehet könnyíteni faburkolat együttes használatával. Érdekes plasztikai hatás érhető el a szerkezet síkváltásaival, melyre a faburkolat alkalmas. Az egyszerű lelembériázott, strukturálatlan felületek ugyanakkor unalmasak, végső esetben silánynak is hathatnak.

Kerítések

Ha megfigyeljük a kerítéseket, akkor láthatjuk, hogy azok hagyományos építőanyagokból készültek. A településen végighaladva láthatjuk, hogy milyen sokszínű és változatos kerítések épültek a faluban. A kerítések anyaga jellemzően kő és fa. A lábazat köből készült, a kerítéspálcák pedig fából. Mivel a településen az utóbbi években nem épültek új házak, így korszerű és modern kerítéssel nem találkozhatunk. A kerítések kialakítása során használjuk a lakóépületünkönél is alkalmazott anyagokat, színeket, felületeket: így sokkal egységesebb hatást érhetünk el. A bejáratot építészeti elemekkel hangsúlyozzuk ki és jelöljük meg, de azt kerüljük el, hogy az uralja a homlokzatot.

Kialakuló udvar és kert

Az átalakuló, új településrészen is kiemelt szerepe van annak, hogy mind a településrész, mind a lakóházak illeszkedjenek a környezetbe, ne legyenek hivalkodóak. Ügyelni kell arra, hogy megfelelően telepítsük az épületeket, hogy azok megfelelően illeszkedjenek az utcaképbe. Ezáltal nem fogjuk azt érezni, hogy nem vesz tudomást a környezetéről. Egy épület akkor jó, ha odafigyel környezetére is. Mi is komfortosabban fogjuk érezni magunkat mind az épületben, mind a kertben, az udvaron. A kert legyen

bensőséges kialakítású. Az épület és a kert bizonyos részei legyenek növényekkel, fákkal borítottak,

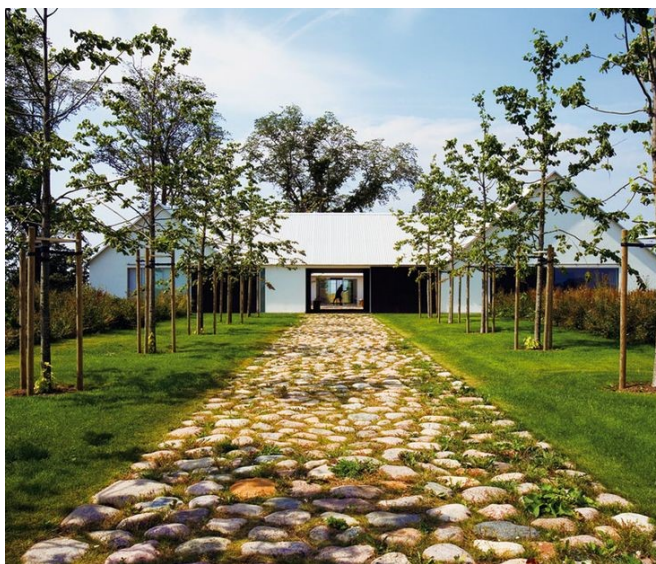

eltakartak. Ne fedjük fel minden részletüket! Egy jól megválasztott fa nyáron árnyékot ad, télen átengedi a napsugarakat, mindenképpen nyerünk vele.

Nagyon fontos az épületünk tervezése során, hogy megfelelően alkalmazzuk és használjuk fel az építési területen lévő növényzetet. Amit lehet, tartsunk meg, hiszen egy-egy fának több évtized kell, mire akkorára nő, hogy árnyékot adhasson. Közel száz éves fákat egyenesen vétek kivágni, hiszen méretüknél fogva nyáron védenek a melegtől, árnyékában megpihenhetünk, illetve az épületet is védi a forró napsugaraktól, míg télen az ágai közt átbújó sugarak bejuthatnak az épületbe.

Kiemelten fontos az épület tervezésével egy időben megtervezni a kertet, illetve annak használatát is. Lehetőség szerint ebbe vonjunk be szakembert is. Ha a kettőt együtt tervezzük, különösen új ház építésekor, akkor az épület és a kert egységes látványt és harmonikus életteret fog számunkra biztosítani. Fontos, hogy a kertet semmiképp ne zsúfoljuk tele funkciókkal, hiszen kint mindig nagyobb térre van szükség, bármilyen tevékenységről legyen is szó. A régi zártkerti és majorsági területeken vegyük figyelembe és idézzük fel a korábbi rendeltetésüket. Ha van rá lehetőségünk, alakítsunk ki haszonkertet, zöldségest, gyümölcsöst.

A garázst lehetőleg a hátsó kert felé alakítsuk ki, aminek az egységes falukép kialakítása kapcsán van fontos szerepe. Több hátránya is van, hiszen így sokat kell az udvarban menni az autóval, így kitaposná a fűvet, térkövezni kell. Viszont mivel a meglévő épületek garázsai mind a hátsó udvarban, az épület mögött vannak, az utcáról nyíló garázskapu rombolná a faluképet. Az oldalkertben pergola helyezhető el. Kerülendő a túlzottan hangsúlyos, nehéz szerkezeti

kialakítás, inkább a fém vagy favázás kialakítást válasszuk. A tócsák kialakulásának elkerülésére, és növényeink védelmében könnyen felújítható, vízáteresztő burkolatot alkalmazzunk. A kevésbé használt részeken régi, dekoratív téglából készíthetünk járófelületet. Térfalakat és növényfalakat alkalmazzunk a településen. Sokszínűvé tehetjük kertünket, ha az egyes funkciókat változatos magasságú, méretű sövényekkel, bokrokkal választjuk el egymástól. Javasolt a magas fák ültetése, melyek télen átengedik a melengető napsugarakat, míg nyáron hűsítő árnyékukban pihenhetünk, illetve házunkat is óvják a

melegtől. Mivel szinte minden háznál van előkert, így javasolt úgy kialakítani házunkat, hogy előtte is megmaradjon az előkert.

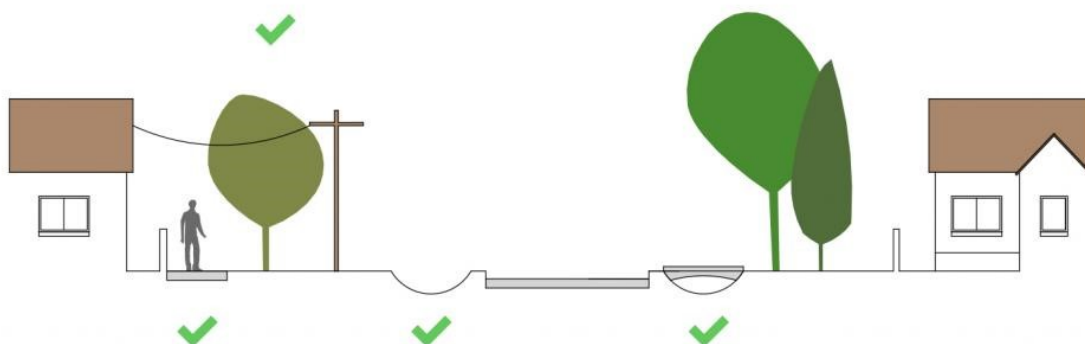
Az utcakertbe ültetett növények, fák, bokrok, virágok szépítik az utcaképet. Ügyeljünk rá, hogy a kertben a környező táj színei, elemei, formái megmaradjanak, de azokat bátran alkalmazzuk a legváltozatosabb formákban. Színek esetében törekedjünk a letisztultságra, harmonizáljanak épületünk színeivel, egységes képet alakítsunk ki! Növények tekintetében alkalmazzuk a korábbi tájhasználat és a környező táj jellegzetes növényeit.

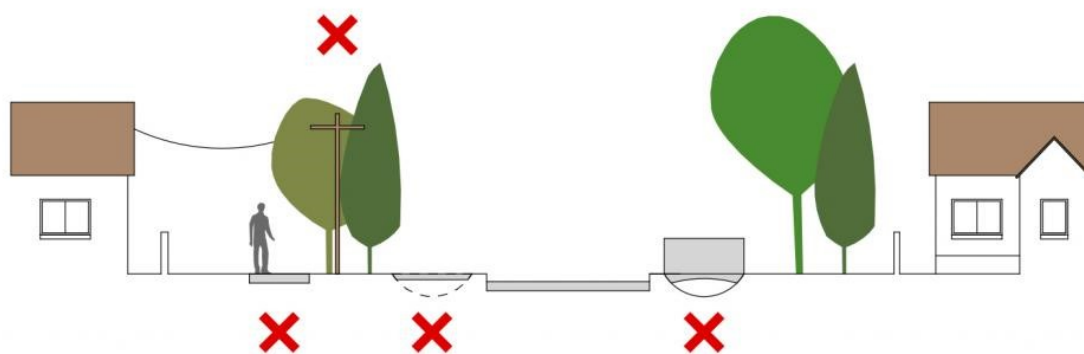

Utcák és terek

Ha az utcán végigsétálunk, megfigyelhetjük a jellemző beépítési módokat. Míg a történeti településrészen, oldalhatáron álló, az átalakuló, új részeken a vegyes beépítési mód a jellemző. A közterületek tervezésekor is alkalmazkodjunk a meglévő adottságokhoz, utcakeresztmetszethez, jellemző tetőformákhoz. Mindenképp legyünk tekintettel a környezetre, ügyeljünk rá, hogy ne alakuljon ki zavaros utca- és településképp! Esetenként a sokszínű, vegyes stílusú épületek egymás mellett állva még akkor is disszonanciát okoznak, ha egyes épületek önmagában építészeti értéket képviselnek. A disszonancia pedig az emberi pszichére nyugtalanító hatással van. Ha az utcán haladva ugyan nem figyelünk az épületekre, tudatunk még is érzékeli azt, így a disszonancia felkavar. Ezzel szemben ha egy utcásor házai harmonikus egységben állnak egymással, akkor az megnyugtató hatással van az emberre. A közösség érdeke pedig nyilván valóan az kell, hogy legyen, hogy nyugodt harmonikus légkörben éljen. Hogy mikor válik egy utcakép harmonikussá, az a meglévő és új épületek egymás mellettségében dől el.

11. A tájjelleg kialakítására alkalmas növényfajok

Zala megye Magyarország erdőben leggazdagabb megyéje. A 117 ezer hektárnyi erdő, a megye a területének mintegy 31%-a. Dél-Zala és a Kerka - vidék erdőborítottsága, pedig meghaladja a 40%-ot. A gyenge termőképességű nyugati részeken ez az arány akár 60-70%-ig is felkúszhat.

A megye erdőinek jelentős része (60%) nevezhető természet közeli vagy természet szerű erdő társulásnak. Az erdők elsődleges rendeltetése a fatermesztés, így mindössze 6%-ot találunk egyéb funkcióban.

A megyében az egy hektárra jutó élőfa készlet csaknem másfélszerese a magyarországi átlagnak. Itt található az ország erdőterületének 6,8%-a, élőfa készletének pedig egy tizede. Az összes fatermesztés folyónövedéke átlagon felüli (évente kb. 819 ezer m³). A bükkösöket, tölgyeseket 110-130, az erdei fenyveseket 90-110, a mézgás égereseket és a lucosokat 60, a cseréseket 80, az akácosokat 30-35 éves korukban vágják ki.

A zalai flórajáráásra jellemzőek a gyertyános- és kocsánytalan tölgyesek, zalai bükkösök, cseres-tölgyesek; gyakori még a szelídgesztenye is. Jellegzetes, nyílt társulása a magyarcsenkeszes pusztai gyepek. Általánosan előforduló fajok még a gyűrűvirágfélék, a berzedt galaj, a sávós here, a csenkeszfélék.

A következőekben ajánlatot teszünk egy felsorolással, hogy Milne növényfajokat érdemes telepíteni ültetni a kertünkbe udvarunkra együnkre, hogy a tájba illeszkedő növényzettel rendelkező udvart tudjunk kialakítani.

FÁK (kül- és belterület egyaránt)

Acer campestre	Mezei juhar
Acer platanoides	Korai juhar
Acer pseudoplatanus	Hegyi juhar
Alnus glutinosa	Mézgás éger
Betula pendula	Bibircses nyír
Carpinus betulus	Gyertyán
Fagus sylvatica	Bükk
Fraxinus angustif. ssp. pannonica	Magyar kőris
Fraxinus excelsior	Magas kőris
Fraxinus ornus	Virágos kőris
Pyrus pyraster	Vadkörte
Quercus cerris	Cser
Quercus robur	Kocsányos tölgy
Quercus petraea	Kocsánytalan tölgy
Salix alba	Fehér fűz
Sorbus aria	Lisztés berkenye
Sorbus borbásii	Borbás-berkenye
Tilia cordata	Kislevelű hárs
Tilia platyphyllos	Nagylevelű hárs

Díszfák:

Aesculus hyppocastanum	Vadgesztenye
Paulownia tomentosum	Császárfa
Platanus x acerifolia	Juharlevelű platán
Sorbus aucuparia	Madárberkenye
Thuja spp.	Tuja
Tilia tomentosa	Ezüst hárs

Gyümölcsfák:

Castania sativa

Szelídgesztenye

Juglans regia

Dió

Malus domestica

Alma

Morus alba

Eperfa

Pyrus communis

Körte

Prunus avium

Cseresznye

Prunus cerasus

Meggy

Prunus domestica

Szilva

Prunus persica

Őszibarack

Prunus armeniaca

Kajszi

Bokortermetű gyümölcsök

Ficus carica

Füge

Ribes rubrum

Piros ribiszke

Ribes nigrum

Fekete ribiszke

Ribes uva-crispa

Köszméte

Ribes idaeus

Málna

Rubus rusticanus var. inermis

Tüskétlen szeder

CSERJÉK (külterület)

Amelanchier ovalis

Fanyarka

Berberis vulgaris

Közönséges borbolya

Colutea arborescens

Pukkanó dudafűrt

Cornus mas

Húsos som

Cornus sanguinea

Veresgyűrű

Corylus avellana

Mogyoró

Cotinus coggygria

Cserszömörce

Crataegus monogyna

Cytisus scoparius

Euonymus europaeus

Euonymus verrucosus

Hedera helix

Ligustrum vulgare

Prunus spinosa

Prunus tenella

Rosa canina

Syringa vulgaris

Viburnum lantana

Vinca minor

Egybibés galagonya

Seprőzanót

Csíkos kecskerágó

Bibircses kecskerágó

Borostyán

Vesszős fagyal

Kökény

Törpe mandula

Vadrózsa

Kerti orgona

Ostormén bangita

Kis meténg

Díszcserjék:

Buddleja davidii

Buxus sempervivens

Forsythia intermedia

Lavandula angustifolia

Magnolia grandiflora

Rosa spp.

Sambucus nigra

Taxus baccata

Nyáriorgona

Örökzöld puszpáng

Aranyfa

Levendula

Liliomfa

Rózsa

Fekete bodza

Tiszafa

12. JÓ PÉLDÁK / ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK/

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Ezen az épületen az arányos homlokzatszerkesztés, és a természetes anyaghasználat a kiemelendő és példamutató, követendő. A kőburkolat és a fehér vakolat megfelelő arányban vannak egymással, ezek kombinációja kortárs szemléletre vall. A ház olyan területen helyezkedik el, ahol a hegyoldalból mindenhol feltűnik, ugyanakkor beleolvad abba. Az épület korlátja nem hangsúlyos, háttérben marad. A hegyben elhelyezkedő pincékhez egy követendő példa.

Az új kialakuló településrészen nem idegen egy kortárs épület, ha az egy zöld környezetben helyezkedik el, és figyelmet fordít az őt körülvevő természetre is. A fedett átmeneti tere is megidézi a népi tornácok hangulatát, így reflektálva a hagyományokra. Továbbá a nagy fa az udvarban és átriumban megidézi a falvakban szinte minden háznál fellelhető diófát, ami rengeteg előnnyel járt. A tervezés során érdemes úgy gondolkodni, hogy a meglévő növényállomány közül a lehető legtöbb érintetlen maradjon. Különösképp akkor, ha egy szerencsés körülmény okán az udvarban egy nagy diófa található, melyet adottságként kell kezelni. A tervezés anyaghasználatában visszanyúl a természetes anyagokhoz, melyet bátran vegyít a modern kor anyagaival. Az épület nagy üvegfelületeivel nyitottságot közvetít.

Ezen az épületen az arányos homlokzatszerkesztés, és a természetes anyaghasználat a kiemelendő és példamutató, követendő. A kőburkolat és a fehér vakolat megfelelő arányban vannak egymással, ezek kombinációja kortárs szemléletre vall. A ház olyan területen helyezkedik el, ahol a hegyoldalból mindenhonnan feltűnik, miközben beleolvad abba. Az épület korlátja nem hangsúlyos, háttérben marad. A hegyben elhelyezkedő pincékhez egy követendő példa.

13. JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK /

Az utcaképhez a hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet. De hogyan hirdessünk úgy, hogy az ne legyen kirívó, ne rombolja a környezetünket? A hirdetéssel célunk elsősorban a figyelemfelkeltés kell hogy legyen, és nem a járókelők rosszallásának kiváltása. A hirdetés lényege a tájékoztatás, amelyet utcaképbe illően is megtehetünk. A történeti településrész területén reklámhordozóként cégér, cégtábla elhelyezését javasoljuk úgy, hogy az alkalmazkodjon az épületek jellemzőihez, anyaghasználatához. A település egyéb területein csak a szabályozás szerinti reklámhordozó helyezhető el, itt szintén elengedhetetlen a megfelelő anyaghasználat.

A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámhordozók elhelyezése nem indokolt, és nem javasolt. Újabb felszíni infrastruktúrahálózatok elhelyezése nem javasolt, a meglévők jó karban tartása elegendő és szükséges.

Felhasznált irodalom, forrás:

Magyarországhely Településarculati kézikönyv minta - Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkársága és Lechner Tudásközpont

SZÖVEG: Babos Annamária, Czöndör Pál, Dr. Dömötör Tamás, Gombos Márk, Hild György DLA, Horogh Petra, Kassai-Szóó Dominika, Kállai Kata, Kolossa József DLA, Órfi József, Pap Ádám, Sóti Bernadett Henrietta, Turi Attila, Varga Rit

Zala Megye kézikönyve 19. II. kötet – Ceba Kiadó (1998)

www.ohid.hu

www.wikipedia.hu

www.muemlekem.hu

Térképek: www.mapire.eu

Az Második Katonai Felmérés (1806-1869)

A Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

www.bing.com

Képjegyzék: internetről és saját képek

Óhíd

Település arculati kézikönyv

MEGBÍZÓ

Óhíd Község Önkormányzata

Molnár András polgármester

8342 Óhíd, Petőfi S. u. 3.

Tel.: 83/574-014

SZERZŐK

Födelmes Tamás László

Okleveles építésmérnök

Urbanista szakmérnök

8342 Óhíd, Kossuth Lajos utca 30.

+36 30 246 50 77

fodelmes.tamas@gmail.com

Olt István

Főépítész

Archi – Olt Mérnöki Kft.

8360 Keszthely, Schwarz Dávid utca 78. III/10.

+36 30 994 0749

oltistvan66@gmail.com